

29 838 Auteursrechtbeleid

35 454 Wijziging van de Auteurswet, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet en de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten in verband met de implementatie van Richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van de Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG (Implementatiewet richtlijn auteursrecht in de digitale eengemaakte markt)

Nr. 113 Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 maart 2025

Met deze brief bied ik u het rapport 'Online inbreuken in beeld' aan. Dit rapport vloeit voort uit een onderzoek dat het afgelopen jaar, in opdracht van de Federatie Beeldrechten¹, is uitgevoerd naar aanleiding van de motie van het voormalig lid Van den Berge c.s. van 9 november 2020².

In voornoemde motie wordt de regering verzocht in gesprek te gaan met fotoverenigingen over het voorlichten van gebruikers (zoals niet-commerciële bloggers en andere particuliere internetgebruikers) van fotomateriaal op het internet en over het hanteren van billijke tarieven en procedures in gevallen waar sprake is van onopzettelijke inbreuk op het auteursrecht van fotografen³.

Door de toenmalig minister voor Rechtsbescherming is destijds de bereidheid uitgesproken, ondersteund door de motie, tot het ter tafel brengen van dit onderwerp tijdens de reguliere gesprekken met de partijen die de verschillende kanten van het auteursrecht vertegenwoordigen⁴. Het ministerie van OCW heeft vervolgens de verdere uitvoering van de motie op zich genomen in het licht van het principe dat makers een eerlijke vergoeding verdienen ook

¹ <https://federatiebeeldrechten.nl/>

² Kamerstukken II, 2020/21, 35 454, nr.10

³ Kamerstukken II, 2020/21, 35 454, nr.10

⁴ Kamerstukken II, 2020/21, 35 454, nr. 12, p. 23

voor het gebruik van hun werk door derden. In dit kader is contact gelegd met de Federatie Beeldrechten als belangenbehartiger van de beeldmakers, waaronder de fotografen, om de gevraagde dialoog op gang te brengen. Hieruit kwam de behoefte naar voren om meer inzicht te krijgen in de gestelde problematiek inzake onrechtmatig online gebruik van door fotografen gemaakt beeld en is in opdracht van de Federatie Beeldrechten, door Atlas Research en IViR onderzoek gedaan. OCW heeft voor een deel bijgedragen aan de financiering van dit onderzoek.

Het rapport richt zich op de zogenoemde 'kleine gebruikers' waarmee worden bedoeld: kleine stichtingen en verenigingen, zzp'ers en particulieren. De onderzoekers hebben de perspectieven van zowel de kleine gebruikers als de fotografen voor het voetlicht gebracht. Zij hebben dit gedaan door middel van het uitzetten van een enquête onder deze groep gebruikers en het voeren van focusgesprekken met zowel de kleine gebruikers als de fotografen. Daarnaast hebben zij jurisprudentieonderzoek gedaan naar de frequentie van handhaving in de vorm van een gerechtelijke procedure.

In het rapport tekent zich het beeld af dat de fotografen een gebrek aan respect ervaren voor hun vak. Door ongeveer 30% van alle kleine gebruikers wordt inbreuk makend gehandeld door naar schatting jaarlijks 272 tot 368 duizend foto's onrechtmatig op een website te plaatsen.⁵ Desondanks blijkt dat zij terughoudend zijn in hun betalingsbereidheid voor het gebruik van professioneel beeld, zoals foto's. Volgens de fotografen komt dit veelal door de verwachting dat professioneel beeld kosteloos of voor heel weinig geld gebruikt kan worden '*omdat het toch al gemaakt is*' of '*omdat het een goede mogelijkheid is om je werk te laten zien*'.⁶

Ik begrijp de zorgen van de fotografen goed en neem de constatering in het rapport serieus. Het principe dat makers een eerlijke vergoeding verdienen (fair pay), ook voor het gebruik van hun werk door derden, is zonder uitzondering een belangrijke voorwaarde voor iedere maker. Ik zal over de gestelde problematiek en mogelijke oplossingen dan ook in gesprek blijven met de Federatie Beeldrechten. Oog voor de complexiteit is daarbij van belang, evenals het bevorderen van kennis bij kleine gebruikers over de auteursrechtelijke aspecten aan het gebruik van professioneel beeld.

⁵ Atlas Research en IViR, 2025, p.5

⁶ Atlas Research en IViR, 2025, p.6

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins